

## Vajdas jutalomtábor

A Vajda Péter Gimnázium és Szakközépiskola szeptember 14-18. között jutalomtábor szervezett a Duna-Ipoly Nemzeti Park Oktatási Központjában Királyréten. A tábor költségeihez jelentősen hozzájárult a pályázat útján nyert 150000 Ft. Az öt nap eseményeit Lestyan Magdolna 12. C osztályos tanuló élménybeszámolója alapján idézzük fel:

Szerdán reggel mindenki izgatottan és kicsit fáradtan érkezett meg a gimnázium elé, ahonnan a buszunk elindult.

Első utunk Vácra látogatott, az ottani Arborétumba. A közel egy órás séta alatt rengeteg érdekes fa-fajjal és mesterséges vízeséssel találkoztunk. Az Arborétum különlegessége, hogy angolkereszterű, hiszen berendezett park és mégis a természetesség hatását keltette az emberben.

Visegrádon ki-kí magá dönt-hetett arról, hogy a Fellegvárba vagy a nyári bóbálya megy. Ez utóbbit természetesen senki

rális Örökség Napja", kihasználtuk a lehetőséget, hogy Budapest közepébe szabadon látogathatóak. Kismarosról „zónázó” vonattal érkezünk Budapestre. A Nyugattól a Terror Házához vettük utunkat. Az ott hallott, látott és tapasztalt kisfilmek mindenkit megdöbbentettek. Maga a hely iszonyatos emlékeket és tárgyakat őriz, amelyeket egyszerűen elképzelni nehéz lenne megtekinteni. Az itt megmaradt történelmi emlékek szinte élőnek hatnak az emberre.

Innen a Magyar Nemzeti Bankba látogattunk el. Mindenki emelgethetett aranyrudat, nyomtatathatott saját képével „fabatkát”, esetleg az idegenvezet



Délután értünk Királyrétre, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Oktatási Központjába. Miután elfoglaltuk szálláshelyünket Takács Margit vezetésével a környék megismerésére indultunk. A nemzeti park munkatársától sok érdekességet hallhattunk az ott található gomba-, illetve fa-fajokról. Megtanulhattuk, hogy hogyan lehet felismerni egyes mérgező gombafajtákat.

Másnap Esztergom és Visegrád városába indultunk. A Du-

sem hagyta ki, még kísérő tanáraink, Babákné Szabó Erzsébet és Kitalja Eszter is kipróbálták. Penteken ásványgyűjtő túrán voltunk Szokolya környékén, ahol szébbnél szébb opalokat találtak. Néhányan egészen kivételes nagyságúra bukkantak a patak medrében. A „delelőfa” környékén gránát golyókat gyűjtöttünk.

Az éjszakai eső miatt megváltozott a szombati programunk. Erre a hétvégére esett a „Kultu-

tás alatt a döntést hozók székében trónolhatott. (Sajnos a fényképezés itt tilos volt.) Utóközben benézünk az Operaház előcsarnokába is, és csodálattal hallgattuk a Deákterei Evangélikus Templom harangjátékát is.

A vasárnap visszauton megálltunk Szolnokon a Damjanich Múzeummal, és lesétáltunk a Tisza parthoz.

Végül mindannyian szeretniesen hazaérkezünk telis-tele élményekkel és ismeretanyaggal, melyet reméljük még sokszor lesz alkalmunk gazdagítani. Nem felejthetjük az együtt töltött vidám órákat, az esti közös vacsorakészítések, az éjszakába nyúló beszélgetések emlékét.

(b.sz.e.-k.e.)

## Koren István Botanikai Verseny a Vajdában



A Vajda Péter Gimnázium és Szakközépiskolában szeptember 15-én rendezték meg a X. Koren István Botanikai Verseny megyei fordulóját. A verseny névadója a 200 éve született Koren István, a gimnázium egykori hírneves tanára. Európai hírű botanikus volt, huszonöt kötetből álló növénygyűjteményét az iskola könyvtára őrzi.

A diákok a megye öt gimnáziumából látogattak el Szarvasra, hogy összemérjék tudásukat. Két kategóriában folyt a verseny. Változatos feladatok vártak megoldásra: növényhatározás, fotók alapján növények felismerése, termések és hajtások párosítása stb.

Minden tanuló kiselőadással készült az Év fájáról, a közösséges borókról.

A megyei versenyen I. helyezést érték el Sutyinszki Zsuzsanna (Táncsics Mihály Gimnázium) és Lennert József (Rózsza Ferenc Gimnázium); II. helyen végzett Katona Stella (Belvárosi Gimnázium) és Erőss Ágnes (Táncsics Mihály Gimnázium); III. helyre került Adorján Katalin (Belvárosi Gimnázium) és Szuhaj Márk (Vajda Péter Gimnázium).

Gratulálunk az elért eredményekhez. Bízunk benne, hogy jövőre is találkozhatunk e szép hagyományú versenyen minél több érdeklődő és a természet rajongó tanulóival.

## Erdélyi képeslapok IV.

### Telekfalvi emberek

#### Hatodik képeslap: Telekfalviak

A telekfalviak – bár falujuk „eldugott” falu – épp olyanok, mint bárhol máshol a magyar emberek. Magyarul beszélnek – talán kevésbé megromlott nyelven, idegen szavak nélkül, de már csak nagyon kevés nyelvújítási elemmel –, magyarul gondolkoznak, ugyanúgy öltözködnek, mint bárhol másutt az emberek. Legtöbbet Ilonka néni őrzi a székelyek nyelvéből.

– Nem érdemes bekapcsolni – mondta a tévéről –, mert csupa olyan műsor van, amelyben a fehérnepek felsőrént szökdősnek.

A népviselet már régen a ruhatárból van – ha van. (Tími, Ilonka néni unokája csak a fényképezés kedvéért öltözött népviseletbe.) A magyar nyelvű rádióműsorokat hallgatják, többnyire a Duna Televíziót nézik. Tájékozottak a magyarországi gazdasági és politikai eseményekről, határozott véleményük van mindenről – ilyen is, olyan is, embere válogatja.

A fiatalok éppúgy öltözködnek, éppúgy viselkednek, mint nálunk. Szombaton este diszkó van a kocsmában, amely ilyenkor kulturhazá alakul. Az ajtó előtt csinos lányokat, „modern” öltözött fiatalokat látnak, akik akármelyik pesti diszkóban felütnes nélkül jelenhettek volna meg. (Igaz, alig néhányan vannak a faluban.) Ugyanarra a zenére, ugyanúgy táncoltak, mint itthon. Kitárgult, kinyitott a világ.

**Hetedik képeslap: Alkalmi fórum**

A tejsarnok a falu központjában áll, épp az utca közepén. Ide érkeznek esténként az emberek a tejel; ki sietve, ki ráérosen.



Timi

Amikor felszaporodik a sor, türelmesen várnak, és beszélgetnek. Az egyik este két beszélgetőtőzhöz csatlakoztunk: egy középkorú és egy idősebb férfihez.

– András – mutatkozott be a fiatalabb – Nem rólam neveztek el Budapest egyik legszebb útját – tette hozzá nevetve –, de minden vágyam, hogy egyszer végigjárjak rajta. Soha nem jártam még „Magyarban”.

Megtudtuk tőle, hogy ipari üzemben dolgozott Udvarhelyen, de már egy ideje a faluban gazdálkodik. Nyitott ember, figyel a világra, igyekszik rugalmasan alkalmazkodni a változásokhoz. Idősebb társa mindig is a faluban élt, de – mint szavából kiderült – egészen más világban.

Szó esett a decemberi népszavazásról. Úgy tűnt, ők már túltették magukat rajta. András úr szót egy-két – nem túl hízogó – szót a magyar miniszterelnökről (úgy tünik, rajta csattan az ostar), több szót nem is ejtett az ügyről. Társa is csak legyintett egyet. Annál jobban izgatta őket az Unió és a tejsarnok sorsa.

András úr tudja, hogy ha az Unió „betör” Romániába, ennek a tejsarnoknak vége. Már utána jött, mennyi pénz kellene ahhoz, hogy megfeleljen az uniós követelményeknek. Reménytelenül sok. Tisztán látja a járható utat is: 200 tőhen van a faluban, ez – hozzávetőleg – 150 családot. Össze kellene fogni valami szövetkezeti felébe (magát a szót ki sem merté mondani), összeadni a tőkét, korszerűsíteni a tejsarnokot és az állattartást. Akkor megfelelő minőségű tejet tudnának előállítani, amelynek lenne piaca.

– De itt ezt nem lehet megcsinálni. Nincs az embereknek pénzük, de ha volna is, a többség ragaszkodik a saját tulajdonhoz. Nem látja be a várható súlyos következményeket – mondja.

Illusztrációként megszólalt idősebb társa is.

– Nekem jó így, ahogy van. Leadom a tej egy részét, a maradékot feldolgozom a háznál, túrt, sajtot készítek, és eladom a piacon. Nem kell nekem semmiféle közös.

**Nyolcadik képeslap: Gyuszi**

Gyuszi, Ilonka néni fia, a falu előjárója. Telekfalvának nincs önálló önkormányzata, így a legfőbb „hatalom” az előjáró. Nincs önálló státusza, de a pénzügyi kezelet felhasználásában döntő szava van. Első ciklusát tölti. Meglehetősen szívesen számolt be arról, hogyan választották meg, milyen számolgatások után, milyen meggyőző erővel kampányolt. Már a választások előtt majdnem biztosra ment, tudta, hogy nem nagy, de biztos többsége lesz.

Főállása nincs, de megragad mindent, amivel keresni lehet. Ottjártunkkor éppen a benzinkúton helyettesített. Afféle ezermester. Felszerelte az ajtózárat, becsírozta a nyikorgó sarokvasakat, új dugalljat helyezett el a falon, megjavította a szétesett Zenit fényképezőgépünket. Kertje hátuljában mini-halasz-

tavat létesített, melyet a telek végén folyó patak lát el friss vízzel. A tavat nem halássza le, hanem – sportszerűen – pecázik. Itt horgászhatnak barátai és vendégei. Tele van tervekkel. Még az utépítés előtt megvette a kertje mögötti telket, hogy nővelje a halastó területét, és kereskedelmi mennyiségű termeljen halból. Aztán elállt a tervtől, mert a kis patak vízjárása rosszodott – van, amikor hónapokra elapad –, így nem mindig tudta volna táplálni a halastavat.

Kétlű járművet készített Trabantjából. Kettévágtá, átalakította. Így télen szánkó, nyáron kétkerekes jármű. Nagynénjét „kiápolta”, a házat ő örökölte. Most ezt akarja felhasználni falusi turizmus céljaira.

Mindig jön-megy, de azért ránk szakított időt. Politikai nézeteiben mérsékelt. Kritikával és megértéssel kezeli az RMSZ politikáját, látja azt a helyzetet, amelyben Markóéknak politizálniuk kell a hazai és a magyar



Gyuszi és családjá

politika kettős szorításában. Előne van a többségieknek és a romániai magyarok megosztottságának. Az erdélyi magyarság jövőjét illetően mérsékeltan optimista.

#### Kilencedik képeslap: Robi és Timi

Robi és Timi Gyuszi gyermekei. Robi 16 éves, középiskolás, Timi 10. Nem hasonlítanak az általunk ismert kamaszokra. Robi azonnal, Timi egy nap után oldódot fel. Beszédese, készgések voltak. Elfogódottság nélkül, de kellő tisztelettel társalgott velünk.

Robi azonnal felajánlotta kísértét a kirándulásunkon, és szinte az egész napját velünk töltötte. Jól ismeri faluját, és kiváló idegenvezetőnek bizonyult, jó barátságba kerültünk. „Baráti” viszonyunkkal soha nem élt vissza, mindig tudta, mikor van rá szükség, és mikor nem kell ott lennie, ahol a feladatok vannak. Timi – korából adódóan – visszafogottabb volt, de – miután összebarátkoztunk vele is jókat lehetett beszélgetni. Úgy gondoljuk, elsősorban Ilonka néni nevelte. Részesei az otthoni munkának is: Robi, ha kell, szénát gyűjt, Timi a háztartásban segít. Szívesen fogadtuk volna gyermekeinket őket.

**Folytatjuk** – F –



Kirándulás Robival és Timivel

#### Kántor Zsolt

### Habermas: haver hass!

#### Alkoss! Ne lapíts!

Valahogy el akarom mondani Miként alakult az iráshoz és a nyelvhez való viszonyom  
Ahogy a Faludy - portrén a cipők, úgy tángolt a Galaktika  
Egy Ezüst György-festményen  
Szomjas volt a logoszra az ego mint a mannára  
Igére és Borra  
Magyarán a jó szóra  
És nem volt ami betöltse csak a fűrjek  
A nyelv beszélt nem a Trend nem ama Tender  
A beszéd kilépett a Mennyből és ember  
És miv dekonstruálta az Igét  
Mint metaforát?  
És engem is Téged is megkeresett?  
Megmutatta dicsőségét  
A nyelvten -  
Meg akarlak vásárolni mondta  
Ez van  
Sebeket és varratokat „bontott” fel  
Egy kéz emlékezetét  
A fű és a selyem könyvlepleit  
Egy levágott hajtincsből  
Ami véres volt  
Kis fonatokat szövögetett  
És ahogy olvastam a dolgok között  
Végre megtudtam mit keresek  
Egy Kitűnő Szellem szőlött meg  
A Szent